

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-2721 51 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ
ĮSTATYMO NR. I-532 48 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ
ĮSTATYMO NR. IX-1837 52 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-28 46
STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (toliau – LRT), kaip visuomeninis transliuotojas turi užtikrinti piliečių informavimą rinkimų kampanijos metu. Rinkimai – svarbiausias valstybėje įvykis, todėl privalu išnaudoti visus LRT informacijos skleidimo būdus. Šiuo metu nėra įvertinta rinkimų agitacijos LRT televizijoje. Pačios LRT organizuojami debatai, forumai ir kt. dažnai neužtikrina lygiateisiškumo principo visiems rinkimų dalyviams.

Tautinės mažumos yra neatsiejama mūsų visuomenės dalis, su Lietuva susijusi ilgalaikiais istoriniais ir kultūriniais saitais. Ištisus šimtmečius tautinėms bendrijoms teko svarbus vaidmuo: jos prisidėjo kuriant Lietuvos valstybę ir ginant jos laisvę bei Nepriklausomybę.

Lietuvos statistikos departamento 2011 m. visuotinio gyventojų ir būsto surašymo duomenimis Lietuvoje kitų tautybių atstovai sudarė 14,7 proc. visų šalies gyventojų.

Šiais įstatymo projektais siekiama rinkimų agitacijai skirtas laidas per radiją, televiziją ir interneto portalus finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis iš Vyriausiajai rinkimų komisijai skirtų asignavimų organizuoti ne tik valstybine kalba bet ir tautinių mažumų kalbomis.

Atkreiptinas dėmesys, kad š.m. vasario 8 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogaus teisių ir demokratinių institucijų biuro (angl. OSCE/ODIHR) rinkimų ekspertų komanda paskelbė 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų ataskaitą. Ekspertai pateikė rekomendacijų, kaip būtų galima patobulinti Lietuvoje organizuojamus rinkimus. Ataskaitoje, tarp kitko, pažymima - *tam, kad palengvinti tautinių mažumų dalyvavimą rinkimuose, reikėtų pagalvoti apie didesnę informacijos rinkėjams ir rinkiminės medžiagos mažumų kalba kiekį.*

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatoriai – Lietuvos Respublikos Seimo nariai: Rita Tamašunienė, Česlav Olševski, Beata Petkevič.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, kandidatams suteikiama teisė nemokamai naudotis Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos radiju ir interneto portalu, bet nėra numatyta televizijos. Rinkimų agitacijai skirtų transliacijų per radiją ir interneto portalą rengimo taisyklėse diskusijų programos vyksta valstybine kalba. Jeigu kandidatas savo programą nori pristatyti kita kalba, kandidatas privalo savo lėšomis ir savo laiko sąskaita užtikrinti vertimą į lietuvių kalbą. Jeigu kandidatas nevykdo šio reikalavimo, LRT nutraukia kandidato pasisakymo transliaciją.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma įtesinti, kad VRK rinkimų agitacijai skirtų transliacijų per radiją, televiziją ir interneto portalą rengimo taisyklėse numatytų, kad diskusijų programos per radiją ir televiziją finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis iš Vyriausiajai rinkimų komisijai skirtų asignavimų vyktų ne tik valstybine kalba bet ir tautinių mažumų kalbomis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jų plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Kitų įstatymų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimui neprireiks valstybės biudžeto lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Vyriausioji rinkimų komisija“, „kandidatų diskusijos“, „tautinės mažumos“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia Seimo nariai:

Rita Tamašunienė

Česlav Olševski

Beata Petkevič